

**UCHWAŁA NR XXII/188/2021
RADY GMINY LUBISZYN**

z dnia 25 marca 2021 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026

Na podstawie - art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.),

- art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.),

- art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),

- art. 4¹ ust. 1 pkt 2-3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.), Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Ustala się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubiszyn.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XXXVI/254/2014 Rady Gminy Lubiszyn z dnia 20 maja 2014r. w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020”.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Wojciech Krzysztof Zwieruho

Załącznik do uchwały Nr XXII/188/2021
Rady Gminy Lubiszyn
z dnia 25 marca 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2026**

I. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2020r. poz. 1876 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2020 r. poz. 821).
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050)
7. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r., poz. 713 ze zm.)
8. Ustawa z dnia 25 lutego 1945 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020, poz. 1359)
9. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2020 r. poz. 360 ze zm.)
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2011 nr 209 poz. 124)

II. Wprowadzenie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021- 2026 jest realizowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ponadto nawiązuje do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lubiszyn oraz do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Rodzina uważana jest za podstawową komórkę społeczną, od jakości której zależy nie tylko wartość całego społeczeństwa, ale również los jednostki. Człowiek przeżywa w niej jeden z najważniejszych okresów swojego życia. Rodzina kształtuje między innymi styl życia jednostki, osobowość, poglądy a także system wartości. Zatem dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko miłości i opieki, miejsce bezpieczne i ciepłe, miejsce domowego ogniska, schronienie. Jednak nie zawsze się tak dzieje, dla wielu ludzi, dom rodzinny jest miejscem terroru i cierpienia. Ofiarą przemocy domowej najczęściej bywają kobiety i dzieci. Coraz głośniejszym jednak mówi się o przemocy domowej, gdzie ofiarą są również mężczyźni. Ofiary przemocy domowej doświadczają lęku, bezsilności, przygnębienia i rozpacz. Ich ciało i psychika doznają urazów i podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i poczucia zagrożenia. Dziecko dorastające w domu, gdzie przemoc i towarzyszący temu strach i niepewność, wchodzi w dorosłość z bagażem doświadczeń, które nie wpływają korzystnie na jego późniejsze życie. Dorosły doświadczający w dzieciństwie przemocy lub będący jej świadkiem bardzo często sam stosuje przemoc, popada w uzależnienia, zachowuje się autodestrukcyjnie, ma problemy emocjonalne lub zaburzenia osobowości. Przyczyn stosowania przemocy w stosunku do najbliższych może być wiele, może to być uzależnienie, frustracja, stres, zaburzenia psychiczne czy ubóstwo. Choć to ostatnie bywa mylące. Do przemocy domowej dochodzi bardzo często w rodzinach na pozór idealnych, gdzie nie brakuje pieniędzy, a mimo to gdzieś więzi rodzinne uległy rozpadowi i dochodzi do przemocy ze strony jednego z członków rodziny. Bardzo ważne jest by wskazać, że przemoc domowa nie jest tylko wtedy gdy „mąż bije żonę”.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem złożonym dlatego też wymaga interdyscyplinarnej współpracy wielu instytucji. Podejmowanie wspólnych i systematycznych działań może przyczynić się do zmniejszenia skali tego zjawiska. W gminie Lubiszyn funkcjonuje powołany przez Wójta Gminy Lubiszyn, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w ramach którego działa Grupa Robocza. W skład grupy roboczej wchodzi m.in. pracownicy socjalni, pedagodzy szkół, kuratorzy, nauczyciele, dzielnicowi, którzy podejmują zintegrowane działania mające na celu ustanie przemocy w rodzinie. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie uwzględnia: diagnozę zjawiska, szczególnie diagnozowanie przemocy w jej wczesnej postaci, w miejscu zamieszkania sprawcy i ofiary, doradztwo, w tym uświadomienie ofiarom ich praw i możliwości uzyskania pomocy oraz tworzenie i realizowanie programów profilaktycznych.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został opracowany przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiszynie we współpracy z przedstawicielami innych jednostek i instytucji. Nadrzędnym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz pomoc ofiarom przemocy domowej.

W części opisowej zawarte zostały podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie. W części metodologicznej przedstawiono skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Lubiszyn. Dane dotyczące skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Lubiszyn pozyskane zostały na podstawie analizy dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubiszynie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz danych pozyskanych z Placówek Oświatowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiszynie oraz Komisariatu Policji w Gorzowie Wlkp.

III. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a w szczególności działania narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Do znamion przemocy domowej zalicza się nie tylko stosowanie przemocy mężczyzny wobec kobiety, ale również zaniedbywanie i przemoc wobec seniorów, przemoc dziecka wobec rodziców, przemoc wobec jednego ze współmałżonków, przemoc wobec dziecka, ale także zaniedbywanie dziecka oraz przemoc wobec rodzeństwa wspólnie zamieszkującego.

Wśród form przemocy wyróżniamy:

- **przemoc fizyczną** – popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.,
- **przemoc psychiczną** – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie za odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.,
- **przemoc seksualna** – wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.,
- **przemoc ekonomiczna** – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.
- **zaniedbywanie** – niezaspokajanie podstawowych potrzeb egzystencjalnych, tzn. niedostarczanie odpowiedniej ilości pożywienia, niedbałość o higienę, nie zapewnienie odpowiedniego ubioru, niedbałość o stan zdrowia, ale to także nie udzielenie pomocy w potrzebie.

W literaturze przedmiotu wyróżnia się trzy główne fazy przemocy w rodzinie:

I. Faza narastającego napięcia – to pierwsza faza, w której dochodzi do wzrostu napięcia u sprawcy, napięcie to jest odczuwalne przez wszystkich domowników. Sprawca obarcza ofiarę odpowiedzialnością za swój nastrój.

II. Faza gwałtownej przemocy – to faza druga, w której dochodzi do rozładowania napięcia, wybuchu agresji u sprawcy, która przejawia się agresją, przemocą w stosunku do ofiary. Najczęściej przyczyną wybuchu agresji jest jakiś drobiazg, błaźnista. To w czasie tej fazy ofiary najczęściej decydują się ujawnić doznającą przemoc.

III. Faza miodowego miesiąca – to faza trzecia, w której sprawca wyraża skruchę, przeprosza, obiecuje poprawę, mówi, że więcej się to nie powtórzy. W czasie tej fazy ofiara winę za zaistniałą sytuację bierze na siebie, broni sprawcę, usprawiedliwia jego zachowanie, często wycofuje się ze zgłoszenia doświadczonej przemocy.

W przemocy domowej bardzo charakterystyczne jest cykliczne powtarzanie się tych trzech faz, a przemoc staje się coraz gwałtowniejsza i częstsza, a faza miesiąca miodowego trwa coraz krócej.

IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Lubiszynie

Z uwagi na charakter problemu przemocy domowej, bardzo trudno jest oszacować faktyczną liczbę osób, których ona dotyka. Podstawą do poznania skali zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Lubiszynie, są przede wszystkim informacje zgromadzone przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lubiszynie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiszynie oraz informacje pozyskane od instytucji współpracujących w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, między innymi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiszynie, Komisariat Policji w Gorzowie Wlkp. oraz Placówki Oświatowe. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Lubiszynie głównie oparta została na podstawie dokumentów, sprawozdań gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny prowadzony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubiszynie. Dane obejmują lata 2019 – 2020.

Poniższa tabela wskazuje zjawisko przemocy w rodzinie według danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Tabela nr 1. Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w latach 2019-2020

ROK	INSTYTUCJA ZAKŁADAJĄCA NIEBIESKIE KARTY					RAZEM
	Policja	GOPS	Oświata	GKRPA	Służba zdrowia	
2019	12	11	1	0	0	24
2020	11	5	0	0	0	16

Źródło: Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubiszynie, opracowanie własne

Według informacji pozyskanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiszynie, największa liczba Niebieskich Kart została założona przez Policję, tj. w 2019 roku – 11 Niebieskich Kart oraz w 2020 roku – 11 Niebieskich Kart. Można wywnioskować, że Policja jest najbliższą instytucją, która w pierwszej kolejności jest informowana przez ofiary o doświadczanej przemocy. Kolejną instytucją, która założyła w 2019 roku – 11 NK oraz w 2020 roku – 5 NK, jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Najmniej Niebieskich Kart zostało założonych przez Placówki Oświatowe, w 2019 roku w liczbie – 1, natomiast w roku 2020 – 0. We wszystkich szkołach z terenu Gminy Lubiszynie podejrzenie występowania przemocy domowej zauważono w stosunku do 1 ucznia – rok 2019, natomiast w 2020 roku do 3 uczniów. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zarówno w roku 2019 oraz 2020, nie odnotowała zgłoszeń związanych z występowaniem przemocy w rodzinie.

Założone Niebieskie Karty przekazywane są do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, a następnie do pracownika socjalnego, który jest członkiem grupy roboczej. Grupa Robocza rozeznaje sytuację rodziny, w której wszczęto procedurę Niebieskiej Karty. Po rozeznaniu sytuacji rodziny, członkowie grupy roboczej podejmują szereg działań, które mają na celu zaprzestania przemocy w rodzinie. Do działań członków grupy roboczej należą, np. motywowanie do udziału w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych, monitoring rodziny, składanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodziny, motywowanie do podjęcia współpracy z psychologiem zgłoszenie osób uzależnionych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, motywowanie do podjęcia terapii uzależnień, przeprowadzanie rozmów pouczających i informacyjnych, czy zgłoszenie podejrzenia popełnienia przestępstwa do prokuratury, współdziałanie z Placówkami Oświaty, jeśli to dziecko doznaje przemocy.

Tabela nr 2. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie

ROK	Liczba osób dotkniętych przemocą domową			RAZEM
	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	
2019	21	2	1	24
2020	13	0	3	16

Źródło: Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubiszyn, opracowanie własne

Z przeprowadzonej analizy wynika, że najczęściej ofiarą przemocy domowej są kobiety, rzadziej dzieci. Natomiast jeśli chodzi o mężczyzn, występujących w roli ofiary, z analizy wynika, że mężczyźni bardzo rzadko padają ofiarą przemocy domowej. Można by się zastanawiać, czy wynika to obawy, wstydu przed ujawnieniem się mężczyźni jako ofiar, czy rzeczywiście to mężczyźni najczęściej są sprawcami przemocy domowej i rzadko padają ofiarą przemocy stosowanej przez kobiety.

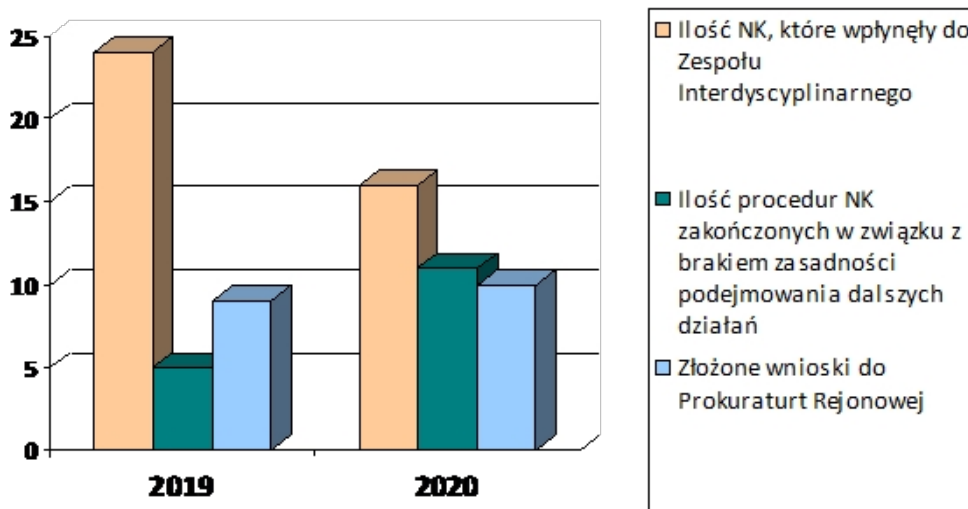
Tabela nr 3. Liczba osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiszynie

ROK	Liczba osób dotkniętych przemocą domową		RAZEM
	Kobiety	Mężczyźni	
2019	3	19	22
2020	3	14	17

Źródło: dane GOPS Lubiszyn, opracowanie własne

Czynny udział pracowników socjalnych w grupach roboczych pozwolił zaobserwować, że osoby będące sprawcami przemocy domowej najczęściej są osobami nadużywającymi alkoholu. W 2019 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych zostało zgłoszonych dziewiętnastu mężczyzn i trzy kobiety, natomiast w roku 2020 czternastu mężczyzn i trzy kobiety. Dane te pokazują, że to mężczyźni najczęściej nadużywają alkoholu.

Wykres nr 1. Ilość rozpoczętych i zakończonych procedur NK

Źródło: Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubiszyn, opracowanie własne

Tabela nr 4. Liczba złożonych zawiadomień do Prokuratury Rejonowej o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przemocą domową

ROK	Liczba złożonych zawiadomień do Prokuratury Rejonowej o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przemocą domową
2019	9
2020	10

Źródło: Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubiszyn, opracowanie własne

Tabela nr 5. Liczba NK zakończonych z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań

	NK założone w 2018 r i zakończone w 2019r.	NK założone w 2019r. i zakończone w 2019r.	NK założone w 2019r. i zakończone w 2020r.	NK założone w 2020r. i zakończone w 2020r.
Liczba NK zakończonych z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	8	5	13	11

Źródło: Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubiszyn, opracowanie własne

W 2019 roku do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubiszynie wpłynęło 24 Niebieskiej Kart,

z czego 9 przekazanych zostało do Prokuratury Rejonowej w Gorzowie Wlkp. jako zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przemocą domową, 5 NK zakończonych zostało na podstawie rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań. W 2020 roku z 16 NK, które płynęły do GZI w Lubiszynie, 11 przekazano do Prokuratury, w tym w 6 zawiadomieniach Prokuratura odmówiła wszczęcia dochodzenia. Łącznie w 2020 roku, 11 NK zostało zakończonych z powodu braku zasadności podejmowanych działań. Bardzo często ilość wszczynanych procedur Niebieskiej Karty jest nieadekwatna w stosunku do ilości rodzin, w których dochodzi do zjawiska przemocy. Najczęściej dzieje się tak, dlatego że po rozpoczęciu pracy członka grupy roboczej z rodziną, np. pracownika socjalnego czy dzielnicowego, procedura Niebieskiej Karty okazuje się bezzasadna i w związku z brakiem zasadności podejmowania działań, zostaje zakończona. Członkowie rodziny bardzo często procedurę Niebieskiej Karty wykorzystują do celów osobistych, np. spraw rozwodowych, podziału majątku lub przy konflikcie między małżonkami, przy czym jest to konflikt niemający znamion przemocy. Zdarza się jednak też tak, że w toku pracy grupy roboczej, dochodzi do przemocy i członkowie grupy roboczej o sytuacji rodziny zawiadamiają Prokuraturę, Sąd Rodzinny lub włączają do pracy inną instytucję pomocową. W takim przypadku procedura Niebieskiej Karty prowadzona są do czasu ustania przemocy oraz uzyskania przyrzeczenia, że do przemocy nie dojdzie w przyszłości.

Tabela nr 6. Ilość posiedzeń grup roboczych w latach 2019-2020

ROK	2019	2020
Ilość posiedzeń grup roboczych	95	99

Źródło: Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubiszyn, opracowanie własne

W roku 2019, co kwartał odbyły się 4 posiedzenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast w roku 2020 odbyły się dwa posiedzenia w trybie stacjonarnym i dwa w trybie online. Taka forma posiedzeń była wynikiem sytuacji epidemiologicznej. W trakcie posiedzeń członkowie mieli możliwość konsultacji z psychologiem, który na co dzień współpracuje m.in. z ofiarami przemocy domowej. W ramach posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego przeprowadzono również szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Członkowie grupy roboczej w 2019 roku odbyli 95 posiedzeń grup roboczych, w roku 2020 – 99 posiedzeń. Rodziny w których wystąpiło podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie, systematycznie były monitorowane przez członków grupy, podejmowane były również wszelkie niezbędne działania mające na celu wsparcie rodziny.

V. Postanowienia ogólne

1. Koordynator Programu:

Koordynatorem Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest Przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej. Bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zajmuje się sieć instytucji:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiszynie.
- II Komisariat Policji w Gorzowie Wlkp.
- Sąd Rejonowy w Gorzowie Wlkp.
- Zespół kuratorów W Gorzowie Wlkp.
- Prokuratura Rejonowa w Gorzowie Wlkp.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiszynie.

- Placówki oświatowe znajdujące się na terenie Gminy Lubiszyn.
- Placówki ochrony zdrowia z terenu Gminy Lubiszyn.

2. Czas realizacji programu – od 2021 roku do 2026 roku.

3. Odbiorcy programu:

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, skierowany głównie jest do ofiar, sprawców przemocy domowej oraz pozostałych członków rodziny, w której dochodzi do przemocy. Ponadto program jest narzędziem pracy dla przedstawicieli instytucji i służb pracujących z ofiarami przemocy, np. pedagogów, psychologów, nauczycieli, pracowników ośrodka pomocy społecznej, pracowników wymiaru sprawiedliwości, policjantów, pracowników służby zdrowia.

4. Cel główny i cele szczegółowe programu:

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026 w Gminie Lubiszyn, związany jest z realizowaniem ustawowych zapisów. Celem Programu jest minimalizowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz jego skutków. Program zakłada konieczność podejmowania aktywnych i kompleksowych działań skierowanych w równej mierze na przeciwdziałanie przemocy, ochronie ofiar przemocy jak i oddziaływanie na osoby, które przyjmują postawy agresywne i wykazują zachowania przemocowe.

Cel główny: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizowanie poniżej wskazanych **celów szczegółowych:**

Cel 1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin
1.	Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób ustalony przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Lubiszynie.	- sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja.	- GOPS Lubiszyn, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji w Gorzowie Wlkp., - Placówki Oświatowe z terenu Gminy Lubiszyn, - GKRPA w Lubiszynie, - kuratorzy sądowi, - służba zdrowia.	Zadanie realizowane corocznie.

2.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie poprzez przygotowanie materiałów informacyjnych tj. rozpowszechniania informacji na stronie internetowej, ulotki, plakaty, broszury i umieszczanie ich w miejscach ogólnie dostępnych, - prowadzenie wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Lubiszyn profilaktyki na temat agresji i przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS Lubiszyn, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji w Gorzowie Wlkp., - Placówki Oświatowe z terenu Gminy Lubiszyn, - GKRPA w Lubiszynie, - kuratorzy sądowi, - służba zdrowia. 	Zadanie realizowane corocznie.
3.	Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty, wykłady dla rodziców wzmacniające kompetencje wychowawcze – Szkoła dla Rodziców. 	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS Lubiszyn, - GKRPA w Lubiszynie. 	Zadanie realizowane corocznie.

Wskaźniki: Liczba przeprowadzonych statystyk, liczba opracowanych diagnoz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, liczba osób, którym udzielono porady w zakresie przemocy domowej.

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, - zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty, - występowanie z zawiadomieniami do Prokuratury o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS w Lubiszynie, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji w Gorzowie Wlkp. - GKRPA w Lubiszynie, - Placówki Oświatowe z terenu Gminy Lubiszyn. 	Działanie realizowane w zależności od potrzeb.
2.	Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> - udział w pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego poszczególnych służb, - podejmowanie wspólnych przedsięwzięć z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez podmioty działające na rzecz rodziny m.in. pomoc społeczną, policję, służbę zdrowia, oświatę, organizacje pozarządowe, sąd. 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. 	Zadanie realizowane corocznie.

Wskaźniki: Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego, liczba powołanych grup roboczych, liczba posiedzeń grup roboczych, liczba NK zakończonych z powodu uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie.

Cel 3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie.	- nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa lubuskiego zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy, - udzielanie świadczeń pieniężnych (w ramach zgłoszonych potrzeb).	- GOPS Lubiszyn.	Zadanie realizowane corocznie.
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy.	- prowadzenie pracy socjalnej, - praca z rodziną według indywidualnego planu pomocy, - prowadzenie poradnictwa specjalistycznego: dyżury psychologa, - edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw, - udzielanie natychmiastowej pomocy m.in. psychologicznej, medycznej i socjalnej.	- GOPS Lubiszyn, - Zespół Interdyscyplinary, - Komisariat Policji w Gorzowie Wlkp., - Placówki Oświatowe z terenu Gminy Lubiszyn, - GKRPA w Lubiszynie.	Zadanie realizowane corocznie.
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej.	- motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy,	- GOPS Lubiszyn, - Zespół Interdyscyplinary, - Komisariat Policji w Gorzowie Wlkp. - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp.	Zadanie realizowane corocznie.
4.	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej.	- udzielanie ofiarom przemocy domowej informacji na temat instytucji świadczących pomoc w formie schronienia oraz pomoc psychologiczną, - kierowanie do ośrodków wsparcia oraz ośrodków interwencji kryzysowej.	- GOPS Lubiszyn, - Zespół Interdyscyplinary.	Działanie realizowane w zależności od potrzeb.

Wskaźniki: liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, liczba sporządzonych formularzy „NK-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę, liczba kontynuowanych w danym roku procedur Niebieskiej Karty wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy, liczba osób w

rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury Niebieskiej Karty, liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury Niebieskiej Karty, liczba wypełnionych formularzy „NK-C”, które skorzystały z pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej, liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji, liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w trybie art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty.

Cel 4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.	- uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin, w których występuje przemoc, - organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych, - zapewnienie możliwości uczestniczenia w superwizji.	- GOPS w Lubiszynie, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji w Gorzowie Wlkp. - GKRPA w Lubiszynie, - Placówki Oświatowe z terenu Gminy Lubiszyn.	Działanie realizowane w zależności od potrzeb.
2.	Poszerzenie wiedzy oraz kompetencji osób pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi w zakresie zjawiska przemocy	organizowanie i finansowanie szkoleń, warsztatów dla opiekunów osób niepełnosprawnych, opiekunów osób starszych, pracowników terapii zajęciowej, pracowników socjalnych i innych osób pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.	- GOPS w Lubiszynie, - Zespół Interdyscyplinarny.	Działanie realizowane w zależności od potrzeb.

Wskaźniki: Liczba zrealizowanych szkoleń i superwizji, liczba osób uczestniczących w szkoleniach i superwizjach.

VI. Postanowienia końcowe

1. Przewidywane efekty realizacji programu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026 stanowi kontynuację programu realizowanego w latach 2014-2020 uzupełnioną o zdobyte umiejętności i doświadczenia, których efekty będą widoczne w:

- poszerzaniu dostępności profesjonalnej i skutecznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz świadków przemocy w rodzinie,
- stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ograniczenie zjawiska przemocy oraz poprawy kondycji rodzin mieszkających na terenie gminy Lubiszyn,
- profilaktyce i edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie poznania skutków stosowania przemocy w rodzinie,
- promowaniu metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- zmianie postaw społeczności lokalnej.

2. Finansowanie programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 –2026 w Gminie Lubiszyn, finansowany będzie głównie ze środków własnych Gminy. Może być również finansowany z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych dostępnych źródeł, np. unijnych, rządowych. Ponadto uwzględnia się finansowanie działań ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, kiedy działania w związku z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz ochroną ofiar przemocy w rodzinie, związana będzie z wystąpieniem jednocześnie problemów alkoholowych.

3. Monitoring i ewaluacja programu

Za monitoring i ewaluację programu będzie odpowiadał Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lubiszynie. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących, rozwijanie programu w przyszłości. Stały coroczny monitoring i ewaluacja Programu mają na celu sprawdzanie efektywności prowadzonych działań, podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. Ważna jest szybkość reagowania na ujawniane przypadki przemocy w rodzinie, odpowiednie reagowanie i podejmowanie wszelkich dostępnych działań, by minimalizować przypadki przemocy w rodzinie, łagodzić jej skutki a także podnosić świadomość społeczną w tym zakresie.

VII. Zakończenie

Główną intencją programu jest dążenie do integracji i aktywizacji instytucji działających w obrębie pracy z rodziną doświadczającą przemocy domowej. Zwiększaniu działań służb i instytucji pomocowych, których celem jest kompleksowa pomoc ofiarom, z jednoczesnym, pakietem działań, adresowanych do sprawców. W pomocy rodzinom, w których występuje przemoc, niezwykle istotne, jest aby pierwsza interwencja służb pociągała za sobą dalsze działania. Ważne jest aby odpowiednie służby i instytucje podejmowały jak najszybciej kolejne kroki, zmierzające do trwałego zatrzymania przemocy. Celem pomocy rodzinie w kryzysie jest rozpoznawanie najpilniejszych potrzeb rodziny (np. zdrowotnych, bytowych, prawnych, psychologicznych itp.) i w oparciu o odpowiednie służby i instytucje pomoc w ich zaspokajaniu.

Spis tabel

Tabela nr 1. Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w latach 2019-2020	5
Tabela nr 2. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie.....	6
Tabela nr 3. Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w Lubiszynie.....	6
Tabela nr 4. Liczba złożonych zawiadomień do Prokuratury Rejonowej o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przemocą domową	7
Tabela nr 5. Liczba NK zakończonych z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.....	7
Tabela nr 6. Ilość posiedzeń grup roboczych w latach 2019-2020.....	8

Spis wykresów

Wykres nr 1. Ilość rozpoczętych i zakończonych procedur NK	7
--	---

Spis treści

Podstawa prawna	2
Wprowadzenie	3
Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	4
Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Lubiszynie	5
Postanowienia ogólne	8
Koordinator	8
Czas realizacji programu.....	9
Odbiorcy programu.....	9
Cel główny i cele szczegółowe.....	9
Postanowienia końcowe.....	14
Przewidywane efekty realizacji programu.....	14
Finansowanie programu.....	14
Monitoring i ewaluacja programu	14
Zakończenie.....	14
Spis tabel	15
Spis wykresów.....	15